

Naantalin liikenneturvallisuuksuunnitelma 2022

Loppuraportti 5/2022

ALKUSANAT

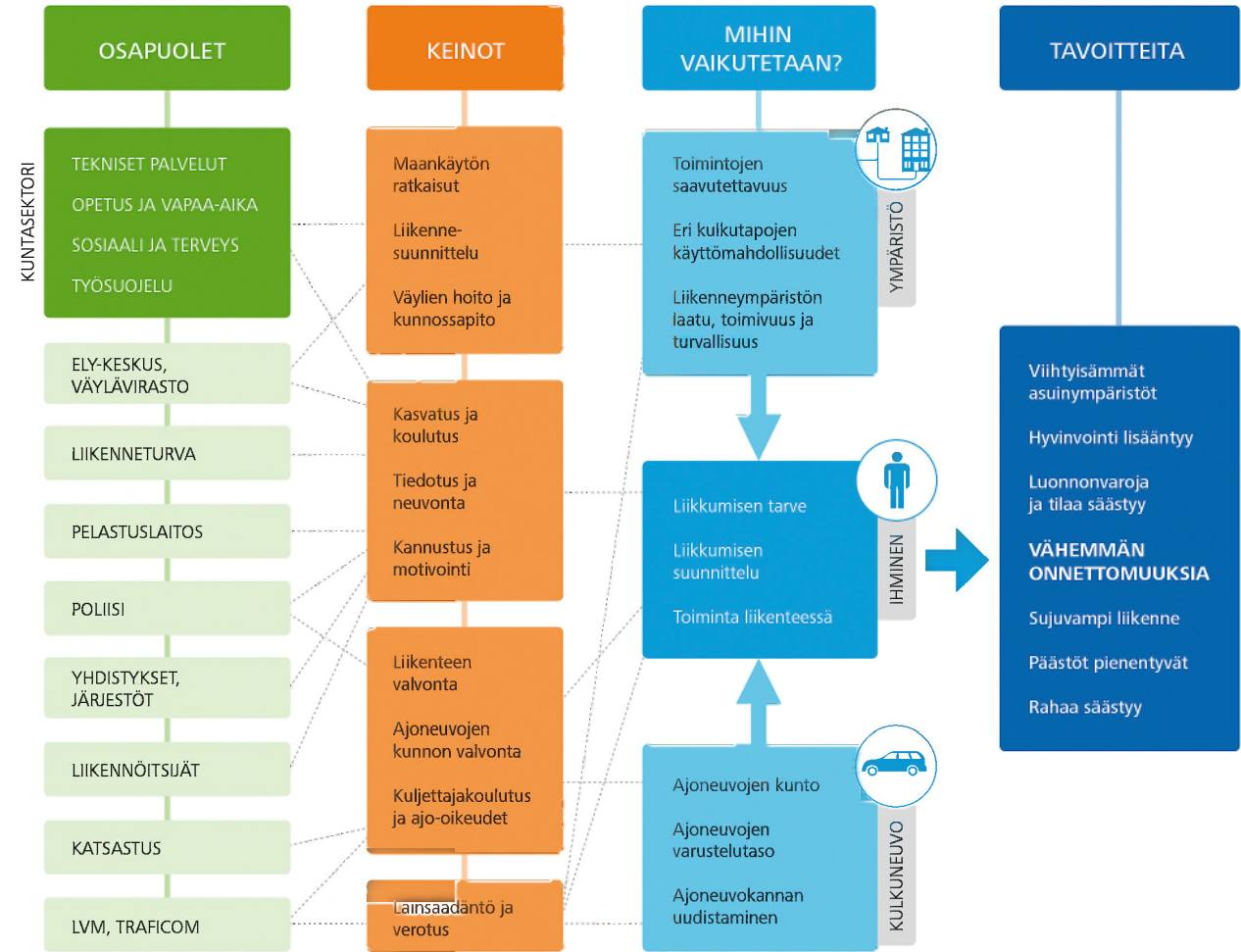
Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Kunnan tehtävänä on tarjota kuntalaisille edellytykset tehdä vastuullisia ja turvallisia liikkumisvalintoja.

Työnantajana kunnat huolehtivat työntekijöidensä hyvinvoinnista ja turvallisuudesta; työmatkojen turvallisuudesta ja esimerkiksi ammatillisesta osaamisesta liikenneturvallisuuden huomioimisessa osana omaa arjen työtä.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella on tavoitteena, että jokaisella kunnalla on ajantasainen suunnitelma tai ohjelma liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Suunnitelman käytännön toteutuksesta, toimenpiteiden koordinoinnista ja seurannasta vastaavat kuntien poikkihallinnolliset liikenneturvallisuustyöryhmät.

Naantalin kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu osana seudullista Turun ympäryskunnat kattavaa hanketta. Suunnitelmassa on kuvattu ne toimenpiteet, jotka luovat edellytykset liikenneturvallisuustilanteen jatkuvalla paranemiselle kohti kansallisia tavoitteita sekä kaupungin liikenneturvallisuustyön tason nostamiselle.

Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosissa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä. Toimenpiteiden suunnittelua tehtiin kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän tukemana sekä erillisissä teknisissä työpalavereissa. Konsulttina työstä vastasi Ramboll Finland Oy.

Kuva: Liikenneturvallisuustyön osapuolet ja keinovalikoima

LOPPURAPORTIN SISÄLTÖ

Nykytila

- [Liikenneturvallisuuustilanne](#)
- [Koettu turvallisuus](#)
- [Liikenneturvallisuuustyön nykytila](#)

Päämäärä

- [Visio, tavoitteet ja painopisteet](#)

Toimenpiteet

- [Perustyö kuntoon](#)
- [Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat](#)
- [Turvallinen liikenneympäristö](#)

Vaikuttavuus

- [Arvioinnin reunaehdot](#)
- [Maanteiden toimenpiteiden vaikutus](#)
- [Kaupungin liikenneturvallisuuustyön tason nosto](#)
- [Toimintaympäristön haasteita](#)

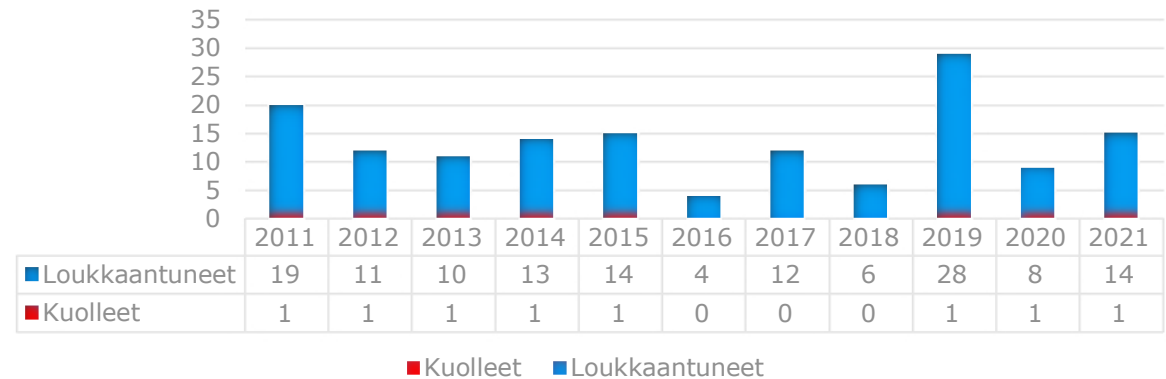
Erikseen raportoitu liiteaineisto

- A. Liikenneturvallisuuustyön kehittämisen tukimateriaali
- B. Liikenneympäristön parantamisen toimenpidekartat ja -taulukot
- C. Onnettomuusanalyysit
- D. Asukaskyselyn tulokset
- E. Liikenneturvallisuuustyön nykytila
- F. Nykytilakartat

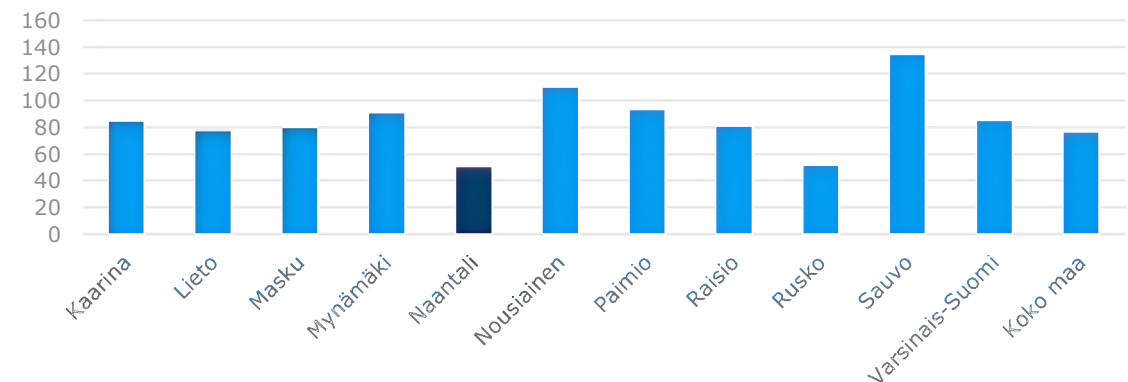
LIIKENNETURVALLISUUSTILANNE

- Naantalın kaupungin alueen tieliikenteessä tapahtuu vuosittain keskimäärin kymmenen henkilövahinko-onnettomuutta ja noin kolmekymmentä omaisuusvahinko-onnettomuutta.
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana alueen tieliikenteessä on menehtynyt seitsemän ihmistä, joista kolme taajama-alueen onnettomuuksissa.
- Naantalissa henkilövahinko-onnettomuuksien määrä asukaslukuun suhteutettuna on seudun kunnista alhaisin ja selvästi alhaisempi kuin koko maassa ja maakunnassa keskimäärin.
- Naantalissa korostuu maakunnan ja koko maan keskiarvoon nähden mopoilijoiden, moottoripyöräilijöiden ja jalankulkijoiden onnettomuudet. Ikäryhmittäin tarkasteltuna korkein onnettomuusriski on 15-17-vuotiailla ja 21-24-vuotiailla.
- Henkilövahinko-onnettomuuksista reilu puolet (57 %) on tapahtunut taajama-alueella. Yleisimmät onnettomuusluokat ovat yksittäisonnettomuudet, mopo-onnettomuudet ja jalankulkijaonnettomuudet.
- Kaupungin alueella tapahtuvista tieliikenteen onnettomuuksista aiheutuu yhteiskunnalle keskimäärin noin 4,0 milj.eur vuosittaiset kustannukset, joista kaupungin osuus on noin 0,6–0,8 milj.eur/v.
- *Laajemmat onnettomuusanalyysit on esitetty liitteessä C.*

Naantalın kaupungin alueella tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet
(Tilastokeskus, *2021 ennakkotieto)

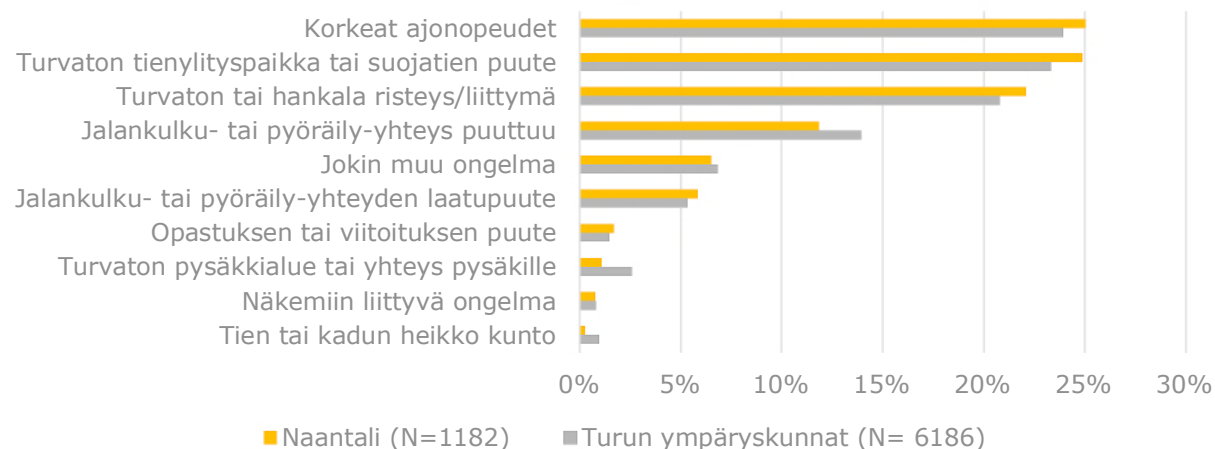
Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden
(Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2016-2020)

KOETTU TURVALLISUUS

- Naantalissa asukaskysely tuotti kartalle 1 465 vastausta, joista 1182 kpl liittyi vaaranpaikkoihin tai muihin ongelmiin (taajamassa 86 %) ja 283 kpl tapahtuneisiin onnettomuuksiin tai läheltä piti -tilanteisiin (taajamassa 90 %).
- Naantalissa huolta asukkaissa aiheuttavat erityisesti korkeat ajonopeudet (25 %), turvattomat tienylitykset tai suojatien puute (25 %) ja turvattomat tai hankalat liittymät (22 %).
- Taajama-alueilla suurimmaksi ongelmaksi koettiin turvattomat tienylitykset (27 %) ja liian korkeat ajonopeudet (26 %), taajamien ulkopuolella taas jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien puuttuminen (36 %).

Asukaskyselyn (2021) vastausten jakauma ongelma-alueittain

Eniten palautetta keräsivät seuraavat kohteet:

- **Kt 40 / Ruonan yhdystie / Linkkikatu liittymä:** turvattomat kääntymiset, kiertoliittymän/liikennevalojen puute, ylinopeudet
- **Uolevi Raaden kadu / Käsityöläiskatu liittymä:** etuajo-oikeussuhde
- **Mt 189 (Rymättyläntie), Käköläntien kohdan suojatie:** turvaton suojatie, ylinopeudet (koululaisia), huono valaistus
- **Saariston Pieni rengastie:** jalankulku- ja pyöräilyväylän puute
- **Aurinkotie / Tuulensuunkatu liittymä:** etuajo-oikeussuhde

Kyselyn vastauksiin ja muihin kohteisiin voi tutustua tarkemmin erillisen liiteaineiston kautta (Liite D).

HAVAINTOJA LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN NYKYTILASTA

- Kaupungissa toimii poikkihallinnollinen liikenneturvallisuustyöryhmä, joka tekee aktiivisesti työtä liikenneturvallisuuden parantamiseksi.
- Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti.
- Liikenneturvallisuustilanteen kehittymistä seurataan säännöllisesti ja siitä raportoidaan päättäjille.
- Kaupungin kuljetuspalveluiden hankinnassa huomioidaan liikenneturvallisuusasiat.
- Toimintaa voisi parantaa esimerkiksi kohdistamalla aiempaa enemmän liikenneturvallisuustoimenpiteitä kaupungin omalle henkilöstölle ja lisäämällä liikenneturvallisuusaiheista viestintää kaupungin työntekijöille ja kaupunkilaisille.

SEUDULLINEN VISIO, TAVOITTEET JA PAINOTUKSET

LIIKENNETURVALLISUUSVISIO

- Liikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.
- Liikkuminen koetaan turvalliseksi.
- Liikkumisvalinnat ovat ympäristöystävällisiä sekä terveyttä ja turvallisuutta edistäviä.

PÄÄTAVOITTEET

- Tieliikenteessä kuolleiden määrä Turun ympäryskuntien alueella vähenee jatkuvasti.
- Vuoteen 2030 mennessä Turun ympäryskuntien tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran nollavuosi (ei yhtään kuollutta).
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Turun seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN PAINOPISTEALUEET

- Nuorten liikenneturvallisuus paranee.
- Nopeusrajoituksia noudatetaan entistä paremmin.
- Päihdeonnettomuuksien määrä vähenee.
- Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus ja turvallisuuden tunne paranee.
- Risteysalueiden turvallisuus paranee.

Läpi leikkaavana teemana:

Keskeisten turvavarusteiden käyttöaste kasvaa (heijastin, pyörävalot, pyöräilykypärä, turvavyö, turvaistuin jne.).

JOHDANTO TOIMENPITEIDEN SUUNNITTELUUN

- Liikenneturvallisuussuunnitelma on kuvaus konkreettisista tavoitteista, toimenpiteistä ja toimintatavoista, joilla Naantalın kaupungin alueen ja kuntalaisten liikenneturvallisuutta parannetaan lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.
- Toimenpiteiden suunnittelua ovat suunnanneet muun muassa
  - nykytila-analyysin esille nostamat haasteet ja kehittämistarpeet
  - liikenneturvallisuusvisio, tavoitteet ja painopistealueet
  - liikenneturvallisuustyötä koskevat tavoitteet (tavoitteena kuntien nosto tähtiluokkaan 4–5)
  - toimenpiteiden vaikuttavuus (kustannustehokkuus ja kytkentä painopistealueisiin)
- Suunnittelua varten muodostettiin suunnittelukehikko (linjaukset), joka kattaa liikenneturvallisuustyön keskeiset elementit: yhteistyön ja toimintamallit (perustyö), liikennekasvatuksen ja viestinnän sekä liikenneympäristön ratkaisut.
- Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosissa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä.
- Toimenpiteiden suunnittelua on tehty Naantalın kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmässä sekä erillisissä liikenneympäristöasioihin kohdentuneissa työpalaverissa.

Toimenpiteiden suunnittelu on jaettu seuraavien kolmen pääteeman alle:

Perustyö kuntoon

- Organisointi ja yhteistyö
- Viestintä
- Osaamisen varmistaminen
- Liikenneturvallisuustyön seuranta

Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat

- Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä, toimintavinkkejä ja toimenpide-ehdotuksia eri toimialoille

Turvallinen liikenneympäristö

- Teknisen toimialan hyvät käytänteet turvallisen liikenneympäristön edistämässä
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteet vuosille 2022–2032

Toimenpiteisiin liittyvät myös Liitteet A ja B

PERUSTYÖ KUNTOON

PERUSTYÖ KUNTOON

- ❑ Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
- ❑ Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan strategioissa ja suunnitelmissa.
- ❑ Liikenneturvallisuus näkyy eri toimialojen ja yksiköiden tavoitteissa, resursseissa ja toimintatavoissa.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ohjaa poikkihallinnollinen liikenneturvallisuussuunnitelma/-ohjelma.
- ❑ Liikenneturvallisuustyö kattaa liikennekasvatuksen, koulutuksen, viestinnän ja turvallisen liikenneympäristön.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ideoi ja koordinoi monialainen liikenneturvallisuusryhmä.
- ❑ Kunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen ja maakunnalliseen liikenneturvallisuustyöhön.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ja -tilannetta seurataan vuosittain.
- ❑ Liikenneturvallisuustyön tuloksista raportoidaan säännöllisesti päätöksentekijöille.
- ❑ Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan kuljetuspalveluiden hankinnoissa.

Toimenpidetarpeet ja kehitettävät toimintamallit

Organisointi ja yhteistyö

Viestintä

Osaamisen varmistaminen

Liikenneturvallisuustyön seuranta

ORGANISOINTI JA YHTEISTYÖ

Sitoutuminen

- Liikenneturvallisuussuunnitelmasta pyydetään lausunnot keskeisiltä lautakunnilta, jonka jälkeen se viedään tekniseen lautakuntaan hyväksyttäväksi sekä tiedoksi kaupunginhallitukseen. (Vastuu: Tekniset palvelut / liikenneturvallisuustyöryhmän puheenjohtaja)

Liikenneturvallisuustyö osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

- Esitellään valmistunutta liikenneturvallisuussuunnitelmaa kaupungin hyvinvointityöryhmälle (Vastuu: Tekniset palvelut / ryhmän puheenjohtaja).
- Kytetään liikenneturvallisuustyön seuranta osaksi kaupungin hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa. Sovitaan, mitä tietoja ja milloin toimitetaan. (Vastuu: Sovitaan liikenneturvallisuustyöryhmästä vastuuhenkilö hoitamaan asiaa)

Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan kehittäminen

- Tarkastetaan työryhmän kokoonpano ja kattavuus säännöllisesti. Nimetään tarvittaessa uusia henkilöitä ryhmään siten, että työryhmän toiminta tavoittaa eri hallintokunnat. (Vastuu: Liikenneturvallisuustyöryhmä)
- Ryhmä kokoontuu neljästi vuodessa. (Vastuu ryhmän koollekutsumisesta: ryhmän puheenjohtaja)
- Kaupunki päättää, haluaako se osallistua liikenneturvallisuuskoordinaattorihankkeeseen vuosina 2022–2023. Tarjolla on asiantuntijatukea työryhmän toiminnalle. ELY-keskus osallistuu kustannuksiin. (Vastuu: Tekniset palvelut)

NAANTALIN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄ

Työryhmän jäsenet 3/2022

Kaupungin edustajat

- Mika Hirvi, yhdyskuntatekniikan päällikkö, tekniset palvelut (pj.)
- Heli Ojanen, suunnitteluinsinööri, tekniset palvelut
- Pasi Vänni, katumestari, tekniset palvelut
- Timo Saario, talouspäällikkö, sivistyspalvelut
- Hannele Nikander-Tuominen, johtava hoitaja, sosiaali- ja terveyspalvelut
- Turo Järvinen, kaupunginlakimies, hallintopalvelut

Sidosryhmien edustus

- Jaakko Klang, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Elias Ruutti, Liikenneturva
- Jali Grundström, Lounais-Suomen poliisilaitos
- Olli Lehtisalo/Mika Lankinen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Työryhmän päätehtävät

- Seuraa kaupungin liikenneturvallisuustilannetta eri liikkujaryhmät huomioiden.
- Edistää kaupungin sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- Ideoi konkreettisia ratkaisuja kestäväen ja turvallisen liikkumisen haasteisiin.
- Jakaa vastuuta ja tehtäviä kaupungin eri yksiköille ja paikallisille sidosryhmille.
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen eri yksiköissä.
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kaupungin strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- Tekee näkyväksi kaupungin eri tahojen tekemän liikenneturvallisuustyön.

VIESTINTÄ

Asukkaille

- Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta kaupungin viestintäkanavissa. Lisätään kaupungin kotisivuille Liikenneturvallisuus-osioon tietoa suunnitelmasta.
- Kaupungin viestintä hyödyntää Liikenneturvan asiakas- ja uutiskirjeitä tiedotuksessa. Uutisaiheita poimitaan mahdollisesti myös liikenneturvallisuuustyöryhmän kokouksista.
- Paikallisista tapahtumista ja tempauksista sekä liikenneturvallisuuksuunnitelmasta pyritään saamaan kirjoituksia paikallismedioihin/kaupungin viestintään.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuuksuunnitelmasta vuosikatsausta tiedottamisessa.

Kaupungin työntekijöille

- Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta kaupungin sisäisissä viestintäkanavissa.
- Tiedotetaan ajankohtaisista liikenneturvallisuuksuunnitelmasta henkilöstölle. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan maksuttomia materiaaleja.

Päättäjille

- Liikenneturvallisuuksuunnitelmasta pyydetään lausunnot keskeisiltä lautakunnilta, jonka jälkeen se viedään tekniseen lautakuntaan hyväksyttäväksi sekä tiedoksi kaupunginhallitukseen. (Vastuu: Tekniset palvelut / liikenneturvallisuuksuunnitelmasta puheenjohtaja)
- Liikenneturvallisuuksuunnitelmasta vuosikatsaus lähetetään vuosittain tiedoksi tekniseen lautakuntaan.

OSAAMISEN VARMISTAMINEN

Materiaalit (yksiköiden esihenkilöt tarkistavat tarpeet vuosittain)

- Varmistetaan, että eri yksiköillä on käytössään liikenneturvallisuustyötä tukevaa materiaalia. Tarkistetaan vuosittain, että käytössä on uusimmat versiot.
- Tehdään tutuksi Liikenneturvan valmiita maksuttomia (sähköisiä ja painettuja) materiaaleja kaupungin eri yksiköille. Esimerkiksi esittely liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa ja yksiköiden sisäisissä kokouksissa.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuusaiheisen toiminnan ja viestinnän suunnittelussa liikenneturvallisuustyön vuosikelloa (Liite A).

Koulutukset (yksiköiden esihenkilöt tarkistavat tarpeet 1–2 vuoden välein + uusien henkilöiden aloittaessa)

- Varmistetaan, että eri henkilöstöryhmillä on mahdollisuus saada liikenneturvallisuusaiheista koulutusta tai perehdytystä säännöllisesti. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan maksuttomia koulutuksia.

Liikenneturvallisuus kuljetuksissa (kuljetuksista vastaavat tarkistavat)

- Kaikissa kaupungin hankkimissa kuljetuspalveluissa huomioidaan liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökulmat esimerkiksi kilpailutuksessa. Hyödynnetään kilpailutuksen apuna tämän ohjelman liitteessä A esitettyä tarkistuslistaa sekä [Työkaluja kuntien liikenneturvallisuustyön tekijöille](#) -oppaan aineistoa.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN SEURANTA

Seuranta (ks. Liite A)

- Kerätään vuosittain kuntakohtaiset tilastot tieliikenteen onnettomuuksista ja arvioidaan liikenneturvallisuussuunnitelman seudullisten tavoitteiden toteutumista.
- Kirjataan ylös työryhmän toiminta (kokousten määrä, osallistumisaktiivisuus, toimintatapojen muutokset).
- Listataan vuosittain eri hallintokuntien ja sidosryhmien liikennekasvatustyön ja viestinnän toimet (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä tms.).
- Arvioidaan vuoden/kahden vuoden välein, mille tasolle kaupunki asettuu *Viiden tähden liikenneturvallinen kunta* -mallissa (kyselyn kysymykset käydään läpi liikenneturvallisuustyöryhmässä).
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden toteutumisesta pidetään kerran vuodessa tilannekatsaus (esim. Teamsillä) yhteistyössä kaupungin teknisten palvelujen ja ELY-keskuksen kanssa.

Vuosikatsaus (ks. Liite A)

- Laaditaan vuosittain katsaus kaupungin liikenneturvallisuustilanteesta ja -työstä sekä arvio tavoitteiden toteutumisesta
- Vuosikatsaus julkaistaan keväisin (kun edellisvuoden tilastot ovat saatavilla) kaupungin www-sivuilla sekä toimitetaan tiedoksi tekniseen lautakuntaan.
- Erillisen vuosikatsauksen lisäksi liikenneonnettomuuksista ja liikenneturvallisuustyöstä (toteutunut toiminta) kannattaa viestiä osana kaupungin hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa.

TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

- ❑ Elinikäisellä liikennekasvatuksella kuntalaisille luodaan perusvalmiudet huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta sekä tehdä vastuullisia liikkumisvalintoja.
- ❑ Säännöllisellä viestinnällä ja kampanjoinnilla ylläpidetään kuntalaisten tietämystä liikenneturvallisuusasioista sekä tuetaan ihmisten myönteistä suhtautumista liikenneturvallisuuteen.
- ❑ Eri ikä- ja liikkujaryhmien parissa työskentelevän henkilökunnan osaamisesta ja motivaatioista liikennekasvatus- ja tiedotustyössä huolehditaan säännöllisin koulutuksin ja tietoisuuden avulla.
- ❑ Kunnan työntekijöille suunnatuilla koulutuksilla ja tietoisuudella varmistetaan turvalliset työmatkat ja työliikenne sekä kannustetaan hyvinvoinnin kannalta kestäviin kulkutapavalintoihin.

Työkalupakki: Liikenneturvallisuustyön kehittäminen eri toimialoilla

Neuvola

Varhaiskasvatus

Koulu-/opiskeluterveydenhuolto

Perusopetus

Toisen asteen oppilaitokset

Nuorisotyö

Liikunta-/vapaa-ajan palvelut

Työikäiset

Vanhus- ja vammaispalvelut

NEUVOLA

”Neuvolat voivat tukea perheitä lasten turvallisessa kuljettamisessa ja lasten liikennetaitojen kehittämisessä.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Lasta odottavalle perheelle annetaan Liikenneturvan Lapsi autossa (Barn i bil) -esite. Lapsen turvallisesta kuljettamisesta keskustellaan myös neuvolakäynneillä lapsen synnyttyä.	X	-
Neuvolan tiloissa on esillä Liikenneturvan Turvakaukalo-, Turvaistuin-, sekä Turvavyöistuin -julisteita sekä Turvaistuinsuositus-esitteitä.	-	X
Neuvolan 4-vuotistarkastuksen yhteydessä vanhemmille annetaan Lapsi liikenteessä -opas ja lapselle puuhatehtäväkirja, joita voi tilata Liikenneturvalta.	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuuksasioista neuvolakäynneillä. (Eryteisesti keväällä ja kesällä huomioidaan potkupyöräily/pyöräily ja potkulaudat sekä puhutaan kypärän käytöstä.)	X	-
Syksyisin huoltajien kanssa puhutaan heijastimen käytöstä. Neuvolan tiloissa jaetaan heijastinopaskortteja ja laitetaan esille aiheeseen liittyviä julisteita.	-	X
Neuvolahenkilöstölle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

VARHAISKASVATUS

”Varhaiskasvatus auttaa luomaan pohjan turvallisille liikkumisvalinnoille, joista on hyötyä lapsen kasvaessa.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikennekasvatus toteutuu osana päivittäistä toimintaa: Turvalliseen liikkumiseen liittyviä sääntöjä ja tapoja harjoitellaan leikkien, pelien ja laulujen avulla. Liikutaan yhdessä turvallisesti päiväkodin ulkopuolella lähiympäristössä ja retkillä.	X	-
Hyödynnetään aktiivisesti Liikenneturvan alle kouluikäisille lapsille suunnattuja materiaaleja liikennekasvatustyössä.	X	-
Lapset ja aikuiset käyttävät heijastinliivejä aina, kun liikutaan päiväkodin ulkopuolella.	X	-
Lapset ja aikuiset käyttävät aina pyöräilykypärää pyöräillessä tai potkulautaillessa.	X	-
Vuodenajat huomioidaan liikenneasioiden käsittelyssä: Keväällä käsitellään esimerkiksi pyöräilyä ja potkulautailua ja syksyllä pimeässä näkymistä (heijastimet, pyöränvalot). Vietetään teemaviikkoja (esim. heijastimen käyttö).	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuuksasioista huoltajatapaamisissa ja arjen kohtaamisissa. Huoltajille myös viestitään sähköisesti. Päiväkotien vanhempainilloissa käsitellään liikenneturvallisuuteen liittyviä aiheita, kuten lasten turvallista kuljettamista autossa.	X	-
Varmistetaan, että päiväkotien saattoliikennejärjestelyt ovat turvallisia eri kulkumuodoille. Tiedotetaan vanhemmille lapsen turvallisesta kuljettamisesta ja saattamisesta päiväkotiin.	X	-
Varhaiskasvatushenkilöstölle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta. Varhaiskasvattajat osallistuvat esimerkiksi Liikenneturvan verkkokurssille (www.liikenneturva.fi/vaka), josta saa ladattavia materiaaleja ja toimintavinkkejä myöhempää hyödyntämistä varten.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

KOULU-/ OPISKELUTERVEYDENHUOLTO

”Terveystenhoitajat voivat auttaa lapsia ja nuoria tekemään vastuullisia valintoja liikenteessä.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Tulevan ekaluokkalaisten terveystarkastuksessa jaetaan Liikenneturvan Turvallisesti koulutielle -esite huoltajille. Keskustellaan, miten lapsi aikoo kulkea koulumatkansa ja mitä asioita kannattaa harjoitella yhdessä.	X	-
Alakoululaisten määräaikaissa terveystarkastuksissa muistutetaan kypärän ja heijastimien käytöstä sekä keskustellaan oppilaan kanssa kännykän käytöstä liikenteessä.	X	-
Yläkoululaisten määräaikaissa tarkastuksissa (esim. laajassa terveystarkastuksessa 8. lk.) tai yläkoulun tapahtumissa puhutaan muun muassa päihteiden käytöstä ja liikenteestä sekä turvallisesta mopoilusta.	X	-
Liikenneturvallisuusasiat otetaan esille kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastuksissa.	X	-
Terveystenhoitajat osallistuvat tarpeen mukaan koulujen järjestämiin tapahtumiin (esimerkiksi päihteistä puhuminen).	X	-
Terveystenhoitajille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

PERUSKOULU 1/2

”Liikennekasvatus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti (suositus vähintään 4 tuntia/luokka/aste/vuosi)”.

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikenneturvallisuusasioita on kirjattuna koulun turvallisuussuunnitelmassa, turvakansiossa, järjestyssäännöissä tms.	X	-
Liikenneasioita käsitellään opetussuunnitelman mukaisesti osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Liikenneasioita voi käsitellä myös sopivilla oppitunneilla (esim. ympäristöoppi, terveystieto, matematiikan ja fysiikan laskut jne.).	X	-
Oppilaiden turvavarusteiden käyttöä ja muuta liikennekäyttäytymistä seurataan ja siihen puututaan tarvittaessa.	X	-
Koulureittien ja koulujen lähiympäristön vaaranpaikkoja kartoitetaan säännöllisesti.	X	-
Tarkastellaan saattoliikennejärjestelyjä yhteistyössä tilapalvelujen ja teknisten palvelujen kanssa. Saattoliikenteen pelisäännöistä sovitaan huoltajien kanssa ja huoltajia tiedotetaan aiheesta.	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista vanhempainilloissa ja huoltajatapaamisissa. Huoltajille jaetaan tai linkataan liikennekasvatusta tukevaa materiaalia, kuten Liikenneturvan aineistoja.	X	-
Opettajille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

PERUSKOULU 2/2

”Liikennekasvatus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti (suositus vähintään 4 tuntia/luokka-aste/vuosi)”.

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Osallistutaan valtakunnallisiin teemapäiviin (Pyöräilyviikko, Liikenneturvallisuusviikko, Heijastinpäivä) eri luokka-asteilla.	X	-
(Lukukauden alussa järjestetään suojatietempaus tai muu tapahtuma yhteistyössä esimerkiksi koulun, vanhempainyhdistyksen ja liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa.) Muistutellaan lapsia ja huoltajia turvallisesta koulumatkasta.	-	X
Iltapäiväkerhoissa käydään läpi turvallista koulumatkaa lasten kanssa etenkin lukuvuoden alussa.	X	-
Otetaan käyttöön Liikenneturvan Filla&Rilla digitaalinen oppimisympäristö turvallisen pyöräilyn oppimiseen 3.-6.-luokkalaisille (aineisto saatavissa myös ruotsiksi).	-	X
Hyödynnetään Liikenneturvan virtuaalisia kouluvierailuja (https://www.liikenneturva.fi/opetusmateriaalit/liikenneturvan-virtuaalinen-kouluvierailu) yläkouluille ja toisen asteen oppilaitoksille.	-	X
Yläkoululaisille järjestetään esimerkiksi joka toinen vuosi turvallisuuteen liittyvä tapahtuma, joissa on mukana sidosryhmiä (Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos tms.).	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSET (LUKIO)

”Ikäryhmittäin tarkasteltuna nuorille sattuu eniten henkilövahinkoja liikenteessä. Liikenneturvallisuusaiheiden käsittely lukiossa on olennainen jatko perusopetuksen liikennekasvatukselle.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Osallistutaan valtakunnallisiin teemapäiviin (Pyöräilyviikko ja Heijastinpäivä) ainakin viestimällä ajankohtaisista liikenneturvallisuusaiheista.	-	X
Hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja liikenneturvallisuusaiheiden (esim. ennakointi, tarkkaavaisuus, asenteet) käsittelyssä. Tarjolla on myös digitaalisia aineistoja.	-	X
Liikenneturvallisuusasioista keskustellaan huoltajatapaamisissa. Huoltajille lähetetään aiheeseen liittyvää Wilma-viestintää.	X	-
Järjestetään yleisesti turvallisuuteen liittyviä tapahtumia, joissa on mukana asiantuntijavierailuja (Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos tms.). Järjestetään tapahtuma mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä yläkoulun kanssa.	-	X
Toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin on mahdollista tilata Liikenneturvan ”Pakopeli liikenneturvallisuudesta”.	-	X
Henkilökunnalle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

NUORISOTYÖ

”Kyky toimia liikenteessä turvallisesti ja muut huomioiden linkittyy nuoren kasvussa moniin nuorisotyössä esillä oleviin teemoihin.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikenneturvallisuuksasioita käsitellään päivittäin nuorten kanssa nuorisotyön arjessa (nuorisotiloilla, kouluysteistyön osana, muissa kohtaamisissa jne.). Mahdollisuuksien mukaan pyydetään vierailijoita (esimerkiksi poliisi on käynyt juttelemassa nuorten kanssa turvallisesta mopoilusta).	X	-
Hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja liikenneturvallisuuksaiheiden (esim. mopoilu, päihteet, asenteet) käsittelyssä. Tarjolla on myös digitaalisia aineistoja.	X	-
Nuorisotyössä hyödynnetään erilaisia somekanavia, kun viestitään ajankohtaisista liikenneturvallisuuksaiheista. Esimerkiksi Liikenneturvaa voi pyytää mukaan mm. Insta liven tekemiseen.	X	-
Nuorisotyön osana järjestetään liikenneturvallisuuksuteen liittyviä tapahtumia tai tempauksia. Osallistetaan nuoria toiminnan suunnitteluun (esim. nuokkarilla kävijöitä, nuorisovaltuustossa olevia, oppilaskuntia).	X	-
Pilotoidaan yhteistyömahdollisuuksia jalkautuvan nuorisotyön, vanhempainyhdistyksen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa keväällä ja kesällä 2022. Jalkaudutaan viikonloppuisin (pe-la) ilta-aikaan nuorten pariin. Katupartioinnissa voi nostaa esille mm. liikenneturvallisuuksasioita nuorten kanssa keskustellessa.	-	X
Rymättylän mopokerhossa keskustellaan turvallisesta mopoilusta ja nuorilla on mahdollisuus huoltaa mopoja.	X	-
Viestitään huoltajille turvallisesta mopoilusta muun muassa Wilman kautta.	X	-
Nuorisotyöntekijät (ja esim. harrastusryhmien ohjaajat) osallistuvat Liikenneturvan nuorisotyöntekijöille suunnattuun verkkokoulutukseen. Vuonna 2022 koulutuksia järjestetään ainakin 10.5.2022 sekä syksyllä 2022. Nuorisotyöntekijöille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuksuteen tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA

”Kestävä liikkuminen ja liikenneturvallisuus kytkeytyvät usein toisiinsa.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Mainostetaan kaupunkilaisille ja vapaa-ajan asukkaille sekä kaupungin työntekijöille kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyviä valtakunnallisia kampanjoita ja haastekilpailuja (esim. Kilometrikisa, Kävelykilometrikisa, Talvikilometrikisa, Varsinais-Suomen haastepyöräily).	X	-
Järjestetään kaikille avoimia kävelyn ja pyöräilyyn kannustavia tapahtumia ja tempauksia (esim. pyöräilysuunnistus, teemareitit kävelleen).	X	-
Arkiliikunnasta ja viisaasta liikkumisesta (kävely, pyöräily, kimpakyydit, joukkoliikenne) kertovaa tiedotusta on esillä esimerkiksi kaupungin toimipaikoissa ja kotisivuilla.	X	-
Liikunta- ja urheiluseuroilta vaaditaan turvallisuussuunnitelma, kun hakevat kaupungin avustuksia.	X	-
Liikunta- ja urheiluseuroja tiedotetaan harrastusmatkojen turvallisuusasioista. Hyödynnetään Liikenneturvan Turvallisesti harrastuksiin -aineistoa.	-	X
Liikenneturvallisuusasiat huomioidaan osana lasten ja nuorten retkiä, tapahtumia ja toimintoja.	X	-
Liikuntapaikkojen piha-alueiden kunnostusten yhteydessä on huomioitu liikenneturvallisuus ja muutettu liikennejärjestelyjä.	X	-
Laaditaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma vuonna 2022.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

TYÖIKÄISET

”Vastuullisena työnantajana kunnan tulee huolehtia esimerkiksi työntekijöidensä hyvinvoinnista ja työmatkojen turvallisuudesta.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Viestitään ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista kaupungin intranetissä, www-sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Annetaan juttuvinkkejä paikallismediaan.	-	X
Hyödynnetään Liikenneturvan sähköistä Työmatkaliikenteen asiakaskirjettä kaupungin sisäisessä viestinnässä.	-	X
Tiedotetaan valtakunnallisista kampanjoista ja mahdollisuuksien mukaan osallistutaan niihin: Pyörällä töihin -päivä, Heijastinpäivä 1.10., Liikkujan viikko, Tapaturmapäivät jne.	-	X
Kaupungin työsuojelu seuraa työ- ja työasiamatkoilla tapahtuneita tapaturmia ja pyrkii aktiivisesti ennaltaehkäisemään niitä (tavoitteena nolla tapaturmaa).	X	-
Kaupungin työntekijöiden käytössä on polkupyöriä ja kypäriä, joita voi käyttää työasointimatkoilla työpäivän aikana.	X	-
Kaupunki kannustaa osallistumaan Pyöräilyviikkoon ja Pyörällä töihin -päivään.	X	-
Kaupunki kannustaa työntekijöitä turvavarusteiden käyttöön esimerkiksi erilaisten kilpailujen ja haasteiden kautta.	-	X
Kohteesta toiseen liikkuvalla kaupungin/sotepalvelujen henkilöstölle jaetaan turvavarusteita, kuten kenkien liukuesteitä. Liukuesteitä saavat tilata myös muut kaupungin työntekijät, jotka liikkuvat paljon työssään (esim. liikunta ja nuorisotyö, koulunkäyntiavustajat)	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja (esim. [Autoillen](#) ja [Sähköisellä liikkumisvälineellä](#) -oppaita) myös työikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia eri aiheista.

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

”Mahdollisuus turvalliseen liikkumiseen auttaa ylläpitämään toimintakykyä myös ikääntyessä.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Tiedotetaan iäkkäille ja heidän omaisilleen ikääntymisen vaikutuksista liikkumisen turvallisuuteen. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan ”Puhutaan ajoterveydestä – verkkoaineisto kuljettajan läheisille” -aineistoa.	X	-
Laaditaan tarvittaessa esteettömyys- tai vaaranpaikkakartoitus yhteistyössä teknisten palvelujen sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa. Keskustan esteettömyyskartoitus toteutetaan vuonna 2022.	X	X
Järjestetään iäkkäille suunnattuja liikenneturvallisuustapahtumia-/teematilaisuuksia tai otetaan aihe esille osana muuta tapahtumaa tai tilaisuutta (esim. messut).	X	-
Liikenneturvallisuutta käsitellään vanhusneuvostossa tai ikäihmisten tapahtumissa. Vanhusneuvosto tuo ajankohtaisia aiheita liikenneturvallisuustyöryhmän tietoon.	X	-
Yli 65-vuotiaat naantalilaiset voivat saada kenkiinsä maksuttomat liukuesteet kahden vuoden välein. Kaupungin palvelupisteet kirjoittavat maksusitoumuksia. Liukuesteet hankitaan Suutari Esteristä maksusitoumuksen kanssa. Saariston palvelupisteisiin on lisäksi toimitettu liukuesteitä heti mukaan annettavaksi.	X	-
Vanhus- ja vammaispalveluissa työskenteleville tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja (esim. [Autoillen](#) ja [Sähköisellä liikkumisvälineellä](#) -oppaita) liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia eri aiheista.

TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

C. TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

- ❑ Eri kulkumuotojen kannalta turvalliset ja toimivat ratkaisut varmistetaan jo kaavoituksessa ja palveluverkkosuunnitelmissa sekä tie- ja katusuunnitelmissa.
- ❑ Suunnitelmien auditointimenettelyjä kehitetään liikenneturvallisuuden ja erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämisen/turvallisuuden näkökulmasta.
- ❑ Liikenneympäristön ratkaisut ovat esteettömiä sekä ohjaavat turvalliseen ja sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen kulkutavasta riippumatta.
- ❑ Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus ja kulkutavan valinnan houkuttelevuus priorisoidaan taajama-alueiden liikennejärjestelyissä.

Teknisen toimialan rooli liikenneturvallisuustyössä:

- Huolehtii asemakaavoitetun alueen liikenne- ja katusuunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, usein myös ulkoilualueiden hoidosta
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen väylien hoidossa ja tilapäisissä / työnaikaisissa liikennejärjestelyissä (kadut)
- Henkilöstön osaamisen ylläpito liikennesuunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyvissä tehtävissä sekä työturvallisuuteen liittyen
- Tie- ja katusuunnitelmien sekä kaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien liikenneturvallisuusauditointi (tai tämän edellyttäminen konsulteilta)
- Yhteistyö kunnan eri hallintokuntien kanssa ja asiantuntija-avun tarjoaminen liikenneympäristön turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä

Käytännönläheisiä esimerkkejä teknisen toimialan osallistumis- mahdollisuuksista liikennekasvatustyöhön:

- Aktiivinen osallistuminen liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin; ajankohtaiset hankkeet ja suunnitelmat, omat havainnot, kuntalaisten palautteet jne.
- Esteettömyyskartoitukset/-kävelyt, turvallisuuskävelyt, kriittiset pyöräretket
- Nopeusnäyttötaulujen käyttö, vilkkusuojatiet tai muut suojatien varoituslaitteet
- Turvallisten koulureittien kartoittaminen ja suositusreittien merkitseminen koulujen alkaessa
- Lapsi liikenteessä -kylttien sijoittaminen koulun lähistölle koulujen alkamisviikolla (väliaikainen muistutus)
- Raskaisiin ajoneuvoihin (kunnan työkoneisiin) liittyvät katvealueinfot koululaisille

NAANTALIN TOIMENPIDE-ESITYKSET 1/4

- Naantalin liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitetään yhteensä 59 parannuskohdetta, joihin esitetään yhteensä 87 yksittäistä toimenpidettä. Toimenpiteistä valtaosa kytkeytyy ajonopeuksien rauhoittamiseen, tienlylysten turvallisuuden parantamiseen ja risteysturvallisuuden parantamiseen.
- Toimenpide-ehdotusten kokonaiskustannusarvio on noin 4,1 miljoonaa euroa (osa kustannuksista tarkentuu vasta jatkosuunnittelussa).
- Toimenpiteet on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan:
  - Kiireellisyysluokka 1: v. 2022-2024 (60 toimenpidettä, 3 789 300 euroa)
  - Kiireellisyysluokka 2: v. 2025-2028 (10 toimenpidettä, 72 000 euroa)
  - Kiireellisyysluokka 3: v. 2029-2032 (17 toimenpidettä, 270 000 euroa).
- Toimenpiteet on raportoitu erillisessä liitteessä (Liite B) (toimenpidetaulukot + kartat). Kärkikohteita on listattu seuraavalla kalvolla.

Kunnille hyödyllisiä ja ajankohtaisia suunnitteluohjeita (moni Väyläviraston ohjeista sisältää myös paljon kunnille hyödyllistä tietoa/tyyppikuvia ym.):

- Nopeusrajoitusohje (päivitys käynnistymässä 2022)
- Jalankulun suunnitteluohje (Väylävirasto, käynnissä)
- Liikennemerkkien käyttö kaduilla (Kuntaliitto, 2022)
- Liikennemerkkien käyttö maanteilla (Väylävirasto 2021)
- Pyöräliikenteen suunnitteluohje (Väylävirasto 2020)
- Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu (Väylävirasto 2020)
- Hidasteiden suunnitteluohje (Väylävirasto, 2017)
- Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen suunnittelu (Väylävirasto 2015)

Miten toimia, kun kuntalaisilta tulee maanteitä koskevia aloitteita tai palautteita? Paras ratkaisu on ohjata asiakas seuraaviin palveluihin:

- Liikenteen asiakaspalvelu: puh. 029 502 0600 tai palautevayla.fi (palaute tien hoidosta, kehitysehdotukset, lupa-asiat)
- Tienkäyttäjän linja: puh. 0200 2100 (24/7) (liikennettä vaarantavat akuutit ongelmat)

NAANTALIN TOIMENPIDE-ESITYKSET 2/4

Merkittävimpiä kaupungin ja ELY-keskuksen edistettäviä toimenpiteitä ovat:

- **Koko kaupunki:** Sovitut nopeusrajoitus-, liikennemerkki- ja tiemerkinämuutokset [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Koko kaupunki:** Erillistarkastelun laatiminen tonttikatuverkon 30 km/h kohteiden kartoittamiseksi ja toteuttamiseksi [kiir.luokka 1, kaup.]
- **E18 Turun kehätie välillä Naantali-Raisio:** E18 rakennetaan 4-kaistaiseksi välillä Naantali–Raisio eritasojärjestelyineen [kiir.luokka 2-3, ELY, kaup.]
- **Mt 189 (Rymättyläntie), väli Käköläntie–Perhetalo, Luonnonmaa:** Kameravalvontapisteen lisääminen Luonnonmaan liittymän länsipuolelle rakennettavan levikkeen kohdalle (kameran sijoittaminen ei sisälly levikkeen toteuttamiseen, mutta kamera pyritään lisäämään mahdollisimman nopeasti) [kiir.luokka 1, ELY]
- **Mt 189 (Rymättyläntie), väli Käköläntie–Perhetalo, Luonnonmaa:** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen välille Käköläntie - Perhetalo, uuden keskisaarekkeellisen suojatien rakentaminen Luonnonmaantien liittymän länsipuolelle, kiertoliittymän rakentaminen uuden asemakaava-alueen liittymään ja nopeusrajoituksen tiemerkinä lännen suunnasta ennen ensimmäistä suojatietä (suunnitelma 7/2021) [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Mt 189 (Rymättyläntie), Luonnonmaan kohta:** Riista-aidan rakentaminen (tulossa toteutukseen 2022-2023) [kiir.luokka 1, ELY]
- **Mt 189 (Rööläntie), Vanhatien kohdan suojatie:** Valaistuksen parantaminen vaihtamalla lamput ledeiksi [kiir.luokka 1, ELY]
- **Mt 1930 (Merimaskuntie), Taattistenjärventien kohdan suojatie:** Hidasteen rakentaminen nykyisen suojatien kohdalle, sis. pysäkin muotoilu ja nopeusrajoituksen pistemäinen alentaminen (esisuunnitelma 10/2021) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 12139 (Viluntie):** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen, sis. pysäkkijärjestely (asemapiirustus 12/2010, jonka yhteydessä oli sidonnaisuus toteutuksen jälkeen kaduksi muuttamisesta) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 12139 (Viluntie):** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen, sis. pysäkkijärjestely (asemapiirustus 12/2010, jonka yhteydessä oli sidonnaisuus toteutuksen jälkeen kaduksi muuttamisesta) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 1893 (Maskuntie), Lehtismäentien kohdan suojatie:** Lehtismäentien muuttuessa 2024 jkp-tieksi keskisaarekkeen rakentaminen nykyisen suojatien kohdalle ja yhteydet jkp-tielle (yleissuunnitelma 12/2020, osa Murikon asemakaava-alueen suunnittelua) [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]

NAANTALIN TOIMENPIDE-ESITYKSET 3/4

Merkittävimpiä kaupungin ja ELY-keskuksen edistettäviä toimenpiteitä ovat:

- **Mt 189 (Rymättyläntie) ja mt 1930 (Merimaskuntie), väli Meripirtintie–Virventie, Särkän siltojen kohta:** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen (TS hyväksyttävänä 10/2021, RS lähes valmis, rakentaminen 2022) [kiir.luokka 1, ELY ja kaup.]
- **Saariston Pieni rengastie:** Rengasreitin parantaminen vuonna 2019 laaditun kehittämissuunnitelman pohjalta. ELY-keskus aloittanut loppuvuodesta 2021 jalankulku- ja pyöräilyväylien esisuunnitelmien laatimisen väleille Merimasku–Poikko ja Poikko–Rymättylän keskusta. Kaupungin tahtotila on, että jkp-teiden yhteydessä toteutettaisiin valaistus myös maantielle [kiir.luokka 1-2, ELY ja kaup.]
- **Aurinkotie, Rantaruonankadun kohdan suojatie:** Suojatien keskisaarekkeen rakentaminen nykyisen suojatien kohdalle ja pysäkkien parantaminen (asemapiirustus 9/2016) [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Naantalın keskusta:** Kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman laatiminen, samassa yhteydessä ulkoilureittien yhtenäisen opastussuunnitelman laatiminen ja toteutus (laadinta alkamassa 2022) [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Pirtiluodontie:** Hidasteiden rakentaminen, 2 kpl, sijainnit suunniteltava tarkemmin (toteutus kaarevana pikkuhidasteena massalla) [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Ruonan yhdystie / Ripikatu liittymä:** Kiertoliittymän rakentaminen (katusuunnitelma käynnissä loppuvuodesta 2021, rakentaminen alustavasti jo 2022) [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Taimontie:** Kiinteän nopeusnäytön lisääminen kohteeseen [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Rämpsäälänkatu, kuntopolun kohta:** Ladun ja jkp-tien jäsentely (suunnitelma olemassa, toteutus 2022, tehdään järjestetty ylityspaikka siirtämällä hieman kuntorataa) [kiir.luokka 1, kaup.]
- **Uolevi Raaden katu / Käsityöläiskatu liittymä ja Uolevi Raaden katu välillä Kaivokatu–Käsityöläiskatu:** Nykyisen Uolevi Raaden kadun suojatien muuttaminen keskisaarekkeelliseksi suojatieksi, Käsityöläiskadun liittymän pohjoispuolen suojatie (kyse väliaikaisesta keskisaarekkeesta ennen Uolevi Raaden kadun kokonaisvaltaista parantamista, huomioita ERIKU-reitti (Kaivokadun ja Uolevi Raaden kadun rakennussuunnitelma luonnos 9/2021)) [kiir.luokka 1, kaup.]

NAANTALIN TOIMENPIDE-ESITYKSET 4/4

Merkittävimpiä kaupungin ja ELY-keskuksen edistettäviä toimenpiteitä ovat:

- **Uolevi Raaden katu / Käsityöläiskatu liittymä ja Uolevi Raaden katu välillä Kaivokatu–Käsityöläiskatu:** Pidemmällä tähtäimellä Uolevi Raaden kadun kokonaisvaltainen parantaminen välillä Kaivokatu - Käsityöläiskatu (Kaivokadun ja Uolevi Raaden kadun rakennussuunnitelma luonnos 9/2021): kadun kaventaminen ja jäsentely, pysäköintijärjestelyt, suojatiet, Kuparivuorentien liittymäalueen kaventaminen (erillisenä suunnitelmana (katusuunnitelma 10/2018) kiertoliittymä Kaivokadun liittymään) [kiir.luokka 2-3, kaup.]
- **Taipaleentie:** Parantamissuunnitelman laatiminen (mm. osa kylätietä, rauhoittamistoimia, kavennuksia, tiemerkitätoimia) [kiir.luokka 1-2, kaup.]
- **Tullikatu, Tullikatu / Kaivokatu liittymä ja Tullikatu / Luostarinkatu liittymä:** Kiertoliittymän rakentaminen Tullikadun ja Kaivokadun liittymään, Tullikadun ja Luostarinkadun liittymän parantaminen ja Tullikadun saneeraus pihakaduksi (katusuunnitelma 10/2018, rakentaminen osittain jo 2022, talousarviossa Kaivokadun kiertoliittymä alustavasti 2024-2025) [kiir.luokka 1-2, kaup.]
- **Isotalontie, Mestarintien jkp-yhteyden kohta:** Kaupunki selvittää suojatien merkintätarpeen [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Kaivokatu, väli Maariankatu - Käsityöläiskatu:** Kadun kokonaisvaltainen parantaminen, mm. kavennus, P-järjestelyt, jalankulku- ja pyöräilyväylä, suojatiet (rakennussuunnitelma valmistumisvaiheessa loppuvuodesta 2021) [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Nuhjalantie:** Nuhjalantien rakenteellisten ajonopeuksia hillitsevien toimenpiteiden selvittäminen, hyviä kohteita Alitalontien ja Ylitalontien kohdat (vanha suunnitelma olemassa, mutta suunnitelmaa tulee päivittää) [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Taimontie, Isännäntien liittymän kohdan suojatie:** Kaupunki tarkastaa pimeään aikaa onko tarvetta parantaa suojatien valaistusta (suojatien toisesta päästä puuttuu valaisinpylväs) [kiir.luokka 2, kaup.]
- **Aurinkotie / Tuulensuunkatu liittymä:** Aurinkotien käänö vuonna 2021 rakennettuun Käsityöläiskadun kiertoliittymään (asemapiirustus 2/2016, toteutettavissa virastotalon purkamisen jälkeen, etuajo-oikeutettua kääntymistä suhteessa pyörätiehen tulee vielä muokata). [kiir.luokka 2-3, kaup.]

ARVIOINNIN REUNA-EHDOT

- Tietoisien riskikäyttäytymisen (ylinopeudet, rattijuopumukset, turvalaitteiden käytön laiminlyönnit jne.) karsimisessa vaikutuspotentiaali on kaikista suurin, mutta maksimaalisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan ajoneuvoihin laajamittaisemmin erilaista turvatekniikkaa (alkolukot, ajonopeusrajoittimet, ajonesto ilman turvavyötä, vireysvahdit jne.), lisää resursseja liikenteen valvontaan ja uudenlaista otetta elinikäiseen liikennekasvatukseen ja viestintään (tämä teema vahvasti esillä myös tässä suunnitelmassa).
- Liikennekäyttäytymiseen ja arkiliikunnan edistämiseen vaikuttava työ on kokonaisvaltaista ja pitkänjänteistä, eikä siten yksiselitteisesti mitattavissa onnettomuusvähenemän (tai terveyshyötyjen) kautta. Pitkänjänteisen liikennekasvatus- ja liikkumisenohjaustyön tulokset näkyvät usein vasta vuosien viiveellä, eikä yksittäisen toimenpiteen osuutta kokonaisvaikutuksesta ole mahdollista eritellä jälkikäteen. Kokoamalla järjestelmällisesti liikennekäyttäytymisen seurantatieto voidaan havaita ilmiöitä, jotka ennustavat tai selittävät liikenneonnettomuuksien kokonaismäärissä tapahtuvia muutoksia.
- Keinot liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat olemassa ja niitä on esitetty tässä suunnitelmassa lukuisia. Aukottoman vaikutusten arvioinnin tekeminen on kuitenkin lähes mahdoton tehtävä, koska kaikkien suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden vaikuttavuudesta (liikennekasvatustyö, tiedotus, uudet toimintatavat, yhteistyön lisääminen, katuverkon toimenpiteet) ei ole olemassa yksityiskohtaista vaikutustietoa tai yleisesti hyväksyttyä vaikutusten arviointimenetelmää.
- Tavoitteisiin pääseminen edellyttää suuria panostuksia kaikilla kaupungin liikenneturvallisuustyön osa-alueilla, ja erityisesti liikennekäyttäytymiseen kohdistuvien toimenpiteiden osalta (liikennekasvatus ja viestintä), jota tukee organisoitunut ja systemaattinen liikenneturvallisuustyö. Liikenneympäristöön kohdennetut toimet ovat tärkeitä, mutta niillä voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetuista tavoitteista. Koetun turvallisuuden osalta turvallisen liikenneympäristön vaikutus on sitäkin merkittävämpi.

MAANTEIDEN TOIMENPITEIDEN VAIKUTUKSET

- Maanteiden toimenpiteisiin kohdentuvan Tarva-laskennan perusteella Naantalin suunnitelmassa esitetyillä liikenneympäristön parannustoimenpiteillä saavutetaan laskennallisesti:
  - yhteensä 0,077 vuosittaisen henkilövahinko-onnettomuuden (0,7 hvjonn/10 vuotta),
  - 0,008 vuosittaisen liikennekuoleman ja
  - 0,019 vuosittaisen vakavan loukkaantumisen vähenemä.
- Vaikutuslaskennassa on ollut mukana kaikki maanteille kohdentuvat liikenneympäristön parannustoimenpide-ehdotukset. Katuverkolle kohdentuvien toimenpiteiden vaikutuksia onnettomuusmääriin ei voida laskea, vaan niitä pitäisi arvioida esim. ennen-jälkeen-tutkimusten avulla.
- Liikenneympäristöön kohdennetuilla toimilla voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetusta tavoitteesta, joka koskee liikenneonnettomuuksien määrän vähentämistä.
- Koetun turvallisuuden osalta liikenneympäristön parannusten vaikutus on merkittävä, mutta todellista vaikuttavuutta ei voida arvioida ilman määrääjain toistettavia kyselyitä turvattomuutta aiheuttavista asioista/paikoista tai kohdekohtaisia ennen-jälkeen-tutkimuksia.

LIKENNETURVALLISUUSTYÖN TASON NOSTAMINEN

- ELY-keskuksen viimeisimmän Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -arvioinnin (2021) mukaan Naantalin kaupunki sai neljä tähteä viidestä. Hyvään tulokseen vaikuttivat sekä liikenneturvallisuustilanne (maksimipisteet = vähän onnettomuuksia suhteessa asukaslukuun) sekä useat jo käytössä olevat liikenneturvallisuustyön toimintamallit.
- Palautekyselyn tuloksia on käyty läpi tämän hankkeen aikana. Naantalin kaupunki on jo nyt tavoitetasossa 4-5 tähteä, mutta myös nouseminen tasolle viisi tähteä on mahdollista seuraavilla toimilla:
  - Valmistuva liikenneturvallisuussuunnitelma käsitellään kaupungin päätöksentekoeleimissä.
  - Lisätään asukkaiden suuntaan tapahtuvaa liikenneturvallisuusviestintää (kaupungin viestinnän ja eri hallintokuntien työn kautta).
  - Lisätään omaan henkilöstöön kohdistuvaa liikenneturvallisuusviestintää ja ammatillista koulutusta liikenneturvallisuusasioissa.
  - Varmistetaan nykyisten hyvien toimintamallien jatkuvuus.

Edellä mainitut toimintatapoihin liittyvät kehitystarpeet on huomioitu laaditussa suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetyt liikenneympäristön parannustoimenpiteet tukevat myös turvallisuustilanteen myönteistä kehitystä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEITA (GLOBAALEJA)

Tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ohella lukuisat muut ns. toimintaympäristötekijät, joiden vaikutuksista alueelliselle ja paikalliselle tasolle ei suuresti tiedetä tai vaikutukset ovat nähtävillä vasta viiveellä. Globaalien muutostekijöiden osalta on suurelta osin kysymys siitä, miten liikkumistarpeet ja -tavat muuttuvat ja mikä vaikutus tällä on onnettomuuksien määrään ja riskiin.

- Ilmastonmuutos ja päästötavoitteet
- Digitalisaatio (digitaalisen teknologian käyttö palveluissa ja ihmisten vuorovaikutuksessa)
- Jakamistalous (omistamisen sijaan tavaroita jaetaan, lainataan tai vuokrataan)
- Alustatalouden laajentuminen
- Vastuullinen kuluttajuus
- Terveys- ja hyvinvointitrendi
- Ympäristötietouden kasvu (sukupolvisidonnaista)
- Etätyöskentelyn yleistyminen
- Palveluiden digitalisoituminen (verkkokauppa, terveyspalvelut ym.)
- Monipaikkainen asuminen
- Väestön alueellinen keskittyminen ja kaupungistuminen
- Matkailun kasvu
- Ajoneuvoteknologian kehitys ja automatisaatio
- Liikennepolttoaineiden kehitys, liikenteen sähköistyminen
- Älykäs infrastruktuuri ja ajoneuvot (vuorovaikutus)
- Palveluistuva liikennejärjestelmä
- Uudenlaiset liikenteen ja liikkumisen palvelut
- Citylogistiikan kehittyminen
- Mikroliikkumisen (micro mobility) vallankumous

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEITA (VALTAKUNNALLISIA)

Liikkumisen murroksen lisäksi valtakunnallisella ja alueellisella tasolla vaikuttavat liikennejärjestelmän (erityisesti tienpidon) rahoituskelliset reunaehdot, viimeaikaisten lakiuudistusten (mm. Tieliikennelaki ja Ajokorttilaki) vaikutukset sekä uusien suunnitteluohjeiden jalkautuminen.

- Kansalliset ilmastotavoitteet (mm. päästötavoitteet)
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Autokannan korkea keski-ikä
- Valtion toimet liittyen autokannan uudistamisen nopeuttamiseen ja sähköautojen hankintaan
- Väestön ikääntyminen ja moninaistuminen
- Aluerakenteen keskittymiskehitys
- Kaupunkiseutujen välisten yhteyksien korostuminen
- Raideliikenteen roolin vahvistuminen
- Energiajärjestelmän muutospaineiden lisääntyminen
- Fossiilisten polttoaineiden hinnan merkittävä nousu hidastaa tieliikenteen kasvua
- Pienlogistiikan kasvu
- Huumeiden käytön kasvu
- Tienpidon rahoitustaso ja korjausvelan lyhentäminen
- Uusien/tulevien suunnitteluohjeiden jalkauttaminen ja niiden vaikutukset (pyöräliikenteen suunnittelu, jalankulun suunnittelu, nopeusrajoitusohje jne.)
- Liikennettä koskeva lainsäädäntö:
  - Uuden tieliikennelain (2020) vaikutukset
  - Uuden ajoneuvolain (2021) vaikutukset
  - Ajokorttilain (2018) vaikutukset + hallituksen esitys ajokorttilain muuttamisesta + muut selvitykset
  - Taksilainsäädännön muutokset (2021); mm. kuljettajakoulutukseen liittyviä uudistuksia
  - Valtioneuvoston periaatepäätös liikenteen automaatiosta
  - Vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan (tulossa)
  - Alkolukon käytön edistäminen vammaisten ja vanhusten kuljetuspalveluissa (tulossa)
  - Lakiesitys maanteiden liikenneturvallisuuden arvioinnista

